

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur credi iubeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

pater, facit & filius. Vterq; abdita perspicit, saluat, sanctificat, eligit, prædestinat, peccata remittit. Prouerb. 8. Ioan. 1. Coloss. 1. 1. Cor. 8. Plal. 31.

§. 4. At vero pater inquit omnia dat filio, etiam ipsa verba & opera. Pater ergo maior, filius minor. Beatius est enim dare quam accipere. Dare enim est abundantia, accipere vero indigentia. Qui dat aliquid perfectionem habet, qui accipit est in potentia. Quod si negemus filium cum accepit in potentia fuisse, cum accepit à patre, haud recte dictum videtur. Nam filius, quod à patre accepisse dicitur, potuit recipere, si non potuit, non recepit, si potuit in potentia fuit. Deinde est nunquam caruerit, eo quod recepit, nunc etiam perpetuo recipiat, hoc ipsum tamen imperfectionis est, recipere, non à se habere. Sic materia nunquam informis fuit, nec tamen ideo non est ignobilior, forma, à qua perfectionem suam accepit. Hæc Blandrata, & Franciscus Dauid, atque alij ex posteris Serueti. Huic argutia respondendum est. Secundam personam in diuinitate non esse inæqualem primæ, quod per generationem accipiat substantiam, nec tertiam esse duabus minorem, quod eandem essentiam accipiat per æternam processionem à patre filioque. Ratio est, quia in eadem indiuisibili essentia, sapientia, potentia, vnum sunt, atque idem perfectissime: Deinde communicatur accipientibus perfectissime tota essentia cum attributis absolutis, quocirca tanta est præstantia in accipiente, quanta est in dante, quia vtriusque est eadem deitas, ab hoc data ab illo accepta. Tam necessario accepta, quam necessario data. Vnum autem sunt dans, & accipiens. Non autem filius dicitur esse in potentia Physica ad actum aliquem recipiendum, sed illud ipsum posse accipere à patre eandem essentiam, est pollere, & valere accipere, atque adeo diuinitatis. Itaque in diuinis personis tam magnum, diuinum, ac dignum est posse generari, quam generare, posse spirari passiuè, quam posse spirare actiuè, Generare, generari spirare, spirari, procedere, verba sunt non dignitatis inæqualium personarum, sed ordinis, & originis. Ac pari ratione dare, ac dari, communicare, & communicari, cum eadem sit necessitas accipiendi, quæ est dandi: nec mendicatio & precario accipiant personæ, quibus aliquid datur. Nam cum vna sit, simplicissima omnium essentia, omniaque omnium personarum cum ea identificentur, non potest non esse summa omnium æqualitas. Dantem autem est beatius quàm accipere, in auxilijs humanis, cum aliorum benignitate & abundantia, egenarum inopia subleuatur. Nam alioqui sæpe accipientium, quam dantium maior est dignitas, & dona crebro sunt seruitutis & obsequiorum, non præstantia & dignitatis argumenta. Quin etiam in rebus naturalibus videmus membra ignobiliora multa dare nobilioribus. Cum ergo dare sit superiorum, & inferiorum, etiam esse parum potest, quod in diuinis perfectissime fieri dicimus, in quibus nulla dantis est eminentia, nulla accipientis subiectio.

QVÆSTIO III.

Cur credi iubeat?

§. 1. Non creditis quia pater in me est, & ego in patre? Alioqui in deo, si non mihi creditis, propter opera credite. Latinus & Syrus textus habet interrogationem: non creditis, Græcus. Credite mihi, absque interrogatione. Ita etiam Theodorus Heracleotes, & aliqua nonnulla exemplaria Græcorum. Operum ergo cōmunio eiusdem naturæ signum est. Ambros. lib. 1. de fide. c. 2. Denique habes in Psalmo 44 quod Deum Patrem dicit Propheta, & Deum filium declarant, dicens: sedes tua Deus in sæculum sæculi. Deinde de operibus subiungit. Operationis enim vnitatis, non facit pluralem diuinitatem, sicut ipse Domi-

num ostendit dicens: Credite mihi, quia ego in Patre, & pater in me, alioqui vel propter opera ipsa credite, & hic aduertimus quod vnitatis diuinitatis, per vnitatis operationis designauerit.

Vbi est notandum legisse illum. Vel propter opera, aut quod probabilis est, explicatiois ergo, particulam vel, addidisse. Solet autem Christus & Iudæos, & discipulos Ioannis Baptistæ, atque adeo suos Apostolos ad opera, hoc est miracula remittere, ut quod sibi non tribuitur, illis tribuatur. Quare & merito nos quoque ab hæreticis opera postulamus; quandoquidem enim nihil adferunt, nisi scripturas mancas, sensu, aut stylo adulteratas, vitamque impræbam, merito flagitamus aliud ab illis iudicium veritatis. Quod cum præstare non possint, non modo illis quæ non credunt sua præmia debentur; verum etiam illi, qui credunt sunt inexcusabiles. Cum nulla sit causa credendi, multæ aut quibus imposta detegi possit. Cui enim sit auctoritas, qua stultos oportet ad sapientiam peruenire, ut docet Augustinus, considerandum est, qua parte auctoritas illa stet, quæ mouere possit dubitantes, ut credant hos, non illos Dei legatos esse. Nam si hinc signa multa & magna, illinc nihil supra communem naturæ cultum appareat, sine exultatione nouis Apostatis, sine vilo veritatis symbolo creditur.

§. 2. Occurrit tamen Caluinus. At illis ipsis miraculis freti sumus, quæ Apostoli ediderunt, quandoquidem non nisi illam ipsam doctrinam proponimus, quæ ab ipsis Apostolis est explicata. Atqui hoc ipsum est quod controuertitur. Catholici se eam doctrinam retinere docent, non modo ex scripturis, sed per seriem & successione ætatum omnium, & miraculis continue probatam integritatem, quæ necdum in Ecclesia cessant. Itaque Apostolorum miracula esse nostræ doctrinæ testimonia docet non interrupta series. Nec veritas doctrinæ quam iactant id efficit, falsam enim esse plures norunt. pauci veram esse credunt. Hoc autem ipsum est, quod in quæstionem venit; an doctrina eorum vera sit? Hoc non vita, non miraculis, non ratione, non scriptura probant, non consensu patrum. Vnica ratio est, quæ pudenti-
non vita, non miraculis, non ratione, non scriptura probant, non consensu patrum. Vnica ratio est, quæ pudenti-
sententiam detorqueant. Cum vero quaritur. Quam nobis ratione illam nouam scripturæ interpretationem, quam vel mundus ante nescierat, vel in hæreticis notissimis damnauerat, probet, nullam amplius reddere virgentibus rationem possunt, quam Spiritus sancti, quam sibi adesse imaginantur, insinuant.

VERSUS 12.

Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio & ipse faciet, & maiora horum faciet.

QVÆSTIO I.

An credentes maiora fecerint, quam Christus miracula?

§. 1. Precium mortis suæ, & fidei in ipsum ostendit. Non est, inquit, virtus mea & potentia corporali præsentia alligata, nolite credere, aut metuere, ne me abeunte, etiam gloria, & memoria de situra sit, ne illi qui in me credunt, auxilio destituantur; nam cum in regnum venero, de folio meo illustrata munera largiar, illi ipsi quos misero non modo opera quæ facio, æquabunt verum etiam superabunt. Facient vero me virtute & gratia, ut me non perijssit, sed dominari mundus intellegat. Facient vero non sua, sed mea virtute, ut me mundus agnoscat. Nam ego in omnibus operibus oratoris, inquit Chrylostonus, præteritæ æuæ, deus tunc aduentus, ipse omnia operatus, vides Dominium?

§. 2. Ma-

Accipere non est minoris.

Dare & accipere in diuinis æqualia sunt.